

OLGA
KARANASTAS
-RADOVA

CANIN

SESI

PEETLÄR

2003

CANIN SESİ

"... canın sesini
salt duygularla işidäbiliriz..."

Oliver

Olga Karanastas-Radova

CANIN SESİ

PEETLÄR

АРХИВ
СТЕПАНА КУРОГЛО

KIŞINEV 2003

CZU 821.512.165(478)-1

K 22

Bu şiir toplumu insannara etişsin deyni, Gagauziyanın Bakannık komiteti hem kultura önetim bölümü yardımcı oldular. Hepsinä teşekkür ederim, ki kiyadımı tipardan çıkarmaa destekledilər.

Avtor

Descrierea CIP a Camerei Naşionale a Cărtii

Karanastas-Radova, Olga

Canın sesi: Peetlär / Olga Karanastas-Radova. – Ch.: Elena-V.I.,
2003. – 127 p.

ISBN 9975-9548-4-7

400 ex.

821.512.165(478)-1

ISBN 9975-9548-4-7

© Olga Karanastas-Radova

YARATMA YOLLARIN ÇATIRIINA ÇIKARKAN...

İnsanın birisi, kim da olsa bu insan, angısı uzun yola çeketmää düşünmüş, ilk baştan hazırlanarmış, tuzçaazını ekmeçini boşçasına çıkılamış, yoldaş kendinâ aaramış.

Aydınlık bu dünneedâ türlü yollar vardır. Bu dolaşık yolların arasında herbiri kendi patekasını ayırarmış. Bu kıyadın yazarı da kendi yoluna çıkıp, istemiş karşı gelâni yoldaşınnan tuzçaazınnan-ekmeçinnän, düşünmeklerinnän, kuşklarınnan, ürek derinnii sancılarinnän, bekim da can sıcaklınnan paylaşmaa. Yol adeti öleymiş...

Olga Karanastas-Radova da "uzak hem yakın can sancısınnan" yola girişip, yoldaşlarına üreeni açmaa kıyıymış hem bu üzerâ istemiş "içindâ kalmış...sölnmedik sözlerini" söyleyâbilsin. Bu diil saade kendi-kendinâ açıklamak işi, bu - insan arasına sözlân çıkması.

İi söz altınmış. Te neçin deyilârmış: "Söz sözü açar, insan-insanı, halk-halkı". Herbirinin kendi sözü var.

Er üzündâ peydalanan insanın yolu duuma evindän, küündän çekedârmış. İlk adımı, ilk sözü, insan arasına çıkması - o bir yol, angısını herbiri kendisi lââzım izlesin. Bu dünneedâ herbirin kendi yolu var hem insan kendisi lââzım ayırsın onu.

Olga Karanastas-Radova da kendi yolunu aaramakta bulunêr, nasıl kendisi açıklêr, "erimi dünneeydâ bulamadım, musaafirim burada bezbollahi...". Ölä bir söz insan arasına var: "Ömür ölçüsü kadar yol..."

Yıl sayısınnan mı, yaşayışın boyunnan mı, osa çalışmalarinnän, zengininnän ya da çektiklerinnän mi insanın bu yolu ölçünür? Uçsuz-kenarsız mı o, tanır nesoy? Ömürü insanın sanki angı endezeylân ölçünür?

Uzun bu yolun çatırına çıkıp, yazar soruşunu "...bekim budur kısmetim - yaşamayı annamaa?..." çözmää fikirinâ gelmiş. Açan da demişti "...bän beenmeerim, açan hepsinnän birtürlü olasin isteerlä", kendi yoluna çıktı için bezbollahi sölemişti.

Çok tanınmış avar şairi Rasul Gamzat deyip "Ürääm - üüsek bayırlarda, kendim sa aşadayım", sölemişti, ki insanın canı dayma üüseklää çaaramış. Bu üüseklik - cömert hatır gütmesi, insanın birisinâ bol eldän sevgi baaşlaması, ii bir cana saygı göstermesi. Bu fikirâ gelincâ, insan sanki nelâr görmüş-çekmiş? Nasıl yazar sölemişti, "...uzak hem yakın can sancısı benimnän yoldaş olmuş".

"Kiminnän, kiminnän gam daadayım, candan sevgimi baaşlayım?", "Kim benim sevgiliim?" - bu soruşlar raada brakmêrlar. Te neredän bu isteklâr çekiler: "...kurtarılın körlüklerdän Allaa adamı...", "evlatlarım benim, sizâ, uzun ömür uzun", "bütün dünneyi isteerim, kaplayıp sevdiimâ getireyim"... h.b.da.

Olga Karanastas-Radovanın yazıları açık, candan gelmeli, hayırlı, sıcak, bunun için, dedik, yol verelim aa bir insana, umut onu brakmadan.

Olga Karanastas-Radovanın "Kisnel Zidnâni" insanınmı çoyuna faydalı olabilirler.

№ 1433
Stepan KUROGLU, yazıcı,
«CENTRUL DE CERCETARE ȘI ÎNVIETARE ÎN ISTORIA BULGARIEI»
ȘTIINȚIFICE AL GAGAUZIEI»
3 НИЦ ГАГАНЗИИ
ИМ. М.В. МАРУЧЕВИЧ

2000 yıl

Peetlerimi yazêım -
Canıma deyni,
Varlıkları brakınız -
Kendinizä deyni.

I
MAYIL DÜNNÄÄ

TATLI DÜNNÄÄ

Yıllar geçer, saçlar aarêr,
Benim içim gökâ döner.

"Ne var bizim yaşamakta?"-
Sordum büünâ hem küçüünâ.

Gözâl hem şen küçüü baktı,
O hiç beni annamadı.

"Ne var bizim yaşamakta?"-
Sordum şannı da bilgicâ.

"Kiyatlarda fikir kalsın,
Unukalar ses işitsin."

İhtiyar hem kör,
On-onbeş yıl oturana,
sordum:
"Ne var bizim yaşamakta?
Bıkmadı mı hiç ona?"

Salladı kafasını,
Dedi:

"Kızım, kızım,
Dünnää tatlı, dünnää yalan,
Var mı e ona doyan?"

***

Bu dünnäadan yolcu geçärdi,
Pek alatlardı nerey-sa.
Yorgun yolda o sürünärdi -
Umudunnan hep bilä.

Tel üstündä kıyak gezärdi,
Ömür-dünnää arkasında,
Mumcaaz gibi o şafk edärdi
Hem eriyärdi git-gidä.

.....

Alatladım görüşeyim,
Mumcaaz şafkını koruyım,
Zerä yaarın olur pek geç,
Var nasıl buluşmaylım
diveç.

* * *

Açan yaşardım kendi küüyümdä,
Sanardım, kim nelär var bu büyük dünneeda.
Gittim, gezdim, gördüm da genä geeri döndüm.
Annadım, ki yok taa ii hem paalı,
Kendi duuma Ana tarafından.

* * *

Topraam, ana topraam!
Sendän kopardılmayız.
Gezeriz üstündä,
Soluklan hep biläyiz.

Topraam, ana topraam!
Asirlär üzünü
Çukur-çukur yapmış,
Duruk sular akmış.

Topraam, ana topraam!
Benzeeriz anaya.
Vakit geçmiş bizdän da,
Zerä hepbir yoldaşız.

Topraam, ana topraam!
Vakit hep azalêr,
Uşaklarna darsık,
bilerim,
Sarım-sarmaşacan.

KİM BENİM SEVGİLİİM?

Kim benim sevgiliim?
Lüzgär mi esän poyrazdan?
Giineş mi yısıdan uzaktan?
Ay mı üüsek göklerden?
"Bän senin sevgiliin!" -
Ay, Güneş hem Lüzgär
Birdän baardılar uzaktan.
Da o zaman inneyip,
Çekti içini Topraam:
"En büyük sevda bendän!" -
Darsık baardı o candan, -
"Senin'çin yandım gün-gündän".

ANAMA

Bir bk k kenarında,
Evelki evdä yaŖêêr,
İhtiyar karı yap-yalnız,
Kahırları - sayısız.

0 benzeer yorgun aaca,
KarŖı duran lzgerä
Açıklı kırdä. Artık
Dalları onun kırık...

Sade bir eŖil dalcaaz
Fidana umut verer,
EŖerdikçä eŖerer -
Kökleri kaavileder.

MAMU İÇİN SÖZ

Açan bir zoor ecel olêr,
İlkin mamu aklına gelir.
Acıyı bizdän alêr,
Ayyaa kaldıra biler.

.....
Mamu - o bir maavi gök.
Mamu - o yalpak güneş.
Yısıdêr da, o büüder da,
Fena gözdän koruyêr.

Mamu - te o yıldızlar,
Üüsek göktän şafk edän.
Mamu - te o fidannar,
Kauk çiçektän olan.

Ekmek sofrâ üstündä,
Sular duruk çeşmedä,
Bulutlar, bütün dünnäâ,
Bakin sän dolaylara,
ne görersin -
Hepsi onnar mamudan.

* * *

Darsıkım,
Bütün ömürüm darsiyêrim,
Ana sevgisinä bän hiç doyamêêrim
Hem dayma da bekleerim,
Anam seni, ani bilä biz genä olaceyz.

* * *

Aarardım hep bir ellerni senin,
Bulduynana da pek bän sevinärdim,
Ama son-sonunda annardım,
Ani kâr yanımda da sän olsan -
Hep bir durêrsın uzakta bendän.

* * *

Düündüm,
Bütün ömürüm hep düündüm,
Neçin ki pek daarsiyardım senin'çin.
Açan da ellerni bulardım,
Uşak gibi bän sevinip-aalardım.
Aalardım ondan bezbelli,
Ani hiç bişey çevirämäzdim geeri.

* * *

Yaşamak, sän yaşamak,
Neçin ölä pek yalpak?
Birinä - acı pelin,
Öbürnä sa - emişin.

İstedim eşleneyim,
Nändaysın, sevdam benim?
Sevdasız - o zeetlenmäk,
Neyä gelir yaşamak?

Ne yapayım bu cana?
O yandı dönä-dönä.
Acıdan hem baarmaktan
Fırlêêr artık içimdän.

Unutuldu gözäl neetlär,
Suuldu haşlak duygular.
Gökä bulut kalkındı,
Güneşi da sakladı.

Erä karannık çöker,
Vakit batıya kayêr...

İnanmêêrim!

Yok nicä bu iş olsun!
Brakmaycam gün saklansın!
Erä karannık çöksün!

Yaşamak - o bir güreş,
Kim enseer - onda emiş.

II

MİLLET SANCILARI

* * *

Ah, Bucak, Bucak,
Evim benim uzak.
Nâbêrsın orada?
Olsan yanımda!

Ah, Bucak, Bucak,
Sevgili erim!
Kaldı orada
Üsüz günnerim.

Ah, Bucak, Bucak,
Paalı hem pek kıvrak.
Neçin sän üsüz
Braktın uşaklarını?

Ah, Bucak, Bucak,
Açsın erlerin!
Aklına gelsin
Paalı uşakların.

* * *

Avtobus tez yolu aşêr,
İçim benim gözâl düüler,
Te genä Bucaa görecäm,
Seläm ona götürecäm!

Seläm sana oollarından,
Darsık canı kızlarından,
Ani yurtluk eri birdan,
Köklerimiz pek derindän.

Türkü çalsın gagauzlar,
Ötsün gercik dolaylar.
Çalışkannık - dedelerdän,
Cömertlik - kanımızdan!.

* * *

Vatan duygusu -
Kim bunu bilmemiş,
0 dünnäada hiç yaşamamış.

Vatan duygusu -
Can sızıntısı,
Milletin sonsuzluu.

АРХИВ
СТЕПАНА КУРОГЛО

GAGAUZ MILLI ARHIVI

№

1433

«CENTRUL DE CERCETĂRI
ȘTIINȚIFICE AL GAGAUZIEI»

— 17 —

НИЦ ГАГАУЗНИ
им. М.В. МАРУНЕВИЧ

* * *

Uzun yol gecä-gündüz
Kavkazadan götürdü.
Oradaki dostlarmıza,
Vatandaş gagauzlara.

Kökleşmiş Ormancılar,
Veliksar, Pulukçular,
Oyuncu hem Ustacı,
Şeremet ta Punarcı.

Hepsi onnar - vatandaş,
Bucaklılarlan - kan-kardaş.
Gagauzça lafederlar,
Bulgarca-sa - yazılêrlar.

Oyunnar hem türkülär,
Cannarnı dalgalattılar.
Yaşlan dolu gözleri,
Açan onnar bucaklı.

1989

* * *

Nasıl da bizleri
Dünnäada kabul etseniz,
Bir baaşış gibi olarak mı,
Halk ya da millet olarak mı,
Biz gagauzlar - varız bu dünnäada.

* * *

Perdä biraz aralandı,
Gagauzlar dünnäâyä
Varıp-erdi.
Perdä yavaş-yavaş kaldırıldı,
Ayдын dünnaä gagauza bir yol verdi,
Ama bir büük bulut gelip,
Dayma karannık etti.

UMUT

Halkım, halkım,
Yanık halkım,
Atıldılar sendän.
Onnar, kim güüsünü düüyüp,
Baarardı meydandan.
Onnar küsmüş,
Halkım, sana,
Neçin ki pek dooruysun!
Da dooruluk'çin her zaman
Kıyak durêrsın bitkiyadan.
Halkım, halkım,
Yanık halkım,
Güç gözlerindä pek büyük,
Ama umut sendä taa büyük,
Nicä umut uşaklarda
Gelän o büyük ömürünä.

15.07.1995

HALKIMA

Aman halkım,
Ne pek açık ürään!
Aman halkım,
Ne pek girginsin sän,
Ana-Batan topraklarını,
Kıyak hep korudun!
Halkım, aman halkım,
Kıyak o ollarnı,
arkadan,
Kara bulut gibi,
Gaargalar hep kolladı,
Da vakıdı geldii zaman,
Oollarna zarar etti.
Halkım, Ayoz Halkım!
Ne büük bir saburluk buldun,
Dooru yoldan hep bir gittin,
Kendi sän soyunu hiç bir zaman unutmadın,
Toz da adına hiç bir kerä kondurtmadın.
Gagauzluk, diveç ko yaşasın,
Bütün dünnää bunu hep dayma sölesin!

BİR "DOSTUMUZA"

Bıçak bütün senin elindä,
Ekmaa dilim-dilim edersin
Da en büünü, hep saklıdan,
Kendinä dooru çekersin.

Sän sevinersin yavaştan,
Açan susuz birdän kalêrız
Da halkıma, göz-görmeycä,
Çirkin gülüşlän sırdêrsin.

İstersin kalalım yolda,
Kurak, susuz bu zamanda
Da halkımı, nicä ekmää,
Cansız gibi, erä ufalêersin.

27.10.1993

* * *

Allahım, versän kuvet
Hem büyük saburluk.
O boş, aalı laflara -
                  dayanabileyim,
Halkıma da aydın yol -
                  gösteräbileyim.
Allahım, göster bir yol,
Dooru neredän gideyim,
Yanış erä sapmayım,
Halkımnan bilä olayım.

25.10.1994

III

ÖMÜR

* * *

Hristos yaşlarında
Kâr şindi bulunêrim,
Sürüneräk erdä
Umudumu çekerim.

Ama kimä umut
Aydın bu dünnää?
Allaa da açan pek
Bizdän yukarda.

* * *

Ömürün geçti yarısı mı,
Osa üçüncü payı mı,
Kim biler?
Nekadar da olsa,
0 - gider-geçer.

DUA

Allaa versin,- dua ettim,-
Analı-bobalı uşak büüsün!
Allaa versin,- dua ettim,-
Duşman yolu bulamasın!
Çok görennär da köör olsun,
Yarım yolda onnar kalsın!
Tatlı dilä doyannarın
Dilleri da kurusun!

* * *

Kimä, kimä canımı açıklayım,
Kimä acımı annadayım?
Angı yollara kapanayım, Allahım?
Da birinin yolunu hiç geçmeyim?
Kiminnen, kiminnen gam daadayım,
Candan sevgimi baaşlayım?

17.02.1992

ÖMÜR DÖNÜMÜ

Gecelerim uykusuz
Salt düşünmektän,
Dinär mi bu can üüsüz
Ömür dönmeliindän?
Gözlerin hep önümdä -
Uzak gökün içindä,
Yalnızlumnan barabar,
Bütün dünnäädä.
Canımı otalayan,
Kimä kurban adadın?
Kıskançlık ta ne pek büyük -
Herbir taraftan...
Gözlerim, siz gülümseyin -
Ölä dünnää istemesi.
Aalanmış canım dayan -
Sabur istä Allahtan.

ER TEPREER

Er tepreer, er tepreer!
Ne pek ürktü cannar...
Acaba çok mu dayandın,
Erim,
Da şindi sän tepredin?
Nesoy acı hem ne sancılar,
Seni doz-dolay sardılar?
Canın sıkıldıysa,
Hadi gam daadalım,
Benim da çoktan sıkıldı.
Sancılar kapladıysa,
Sän inan hem dayan,
Tezlää ilkyaz gelecek,
Çiftçilär sürececek,
Sancılar daalacêk, daalacêk...
Salt durgun, durgun hem inan,
Diz çökerim sana,
Topraam!

* * *

Yaadı, yaadl tolu erä,
Yara, yara oldu meva.
Tepä, tepä buzlar erdä
Suudu, suudu birdän güüdä.

Güneş çıktı - suvazladı,
Yara hep mevada kaldı.
Aman, aman, neyä bunnar
Düşerlär üstünä birdän?

GÜR CAN

Güneş aalêêr,
Güneş aalêêr.
Ne oldu bu Gür Cana,
Karışmalı dünnäada?
Bişey buldu mu,
  kaybetti mi -
Uçsuz-kenarsız dünnäada?
Nedän canı sıkıldı,
Kahır mı osaydı sardı?
Annat Gür Can, annat Gür Can -
Bekim da boşlar sancın.

* * *

Üreenä kahır hiç alma,
Geniş canı arkadaşım.
Sözlermi işitmesän da -
Canımı hep işidärsin.

Bir zaman kâr sus olsa da,
Cannarmız baarak, baarak.
Sözlerimizi kitlesäk ta,
Gözlerimiz hep annadar.

Kurak zamanda düşsäk ta,
Umudumuz kesilmäz.
Ölüm hatına gelsäk ta,
Cannarmız hiç durgunmaz.

BÄN BEENMERİM

Bän beenmerim, açan
Canıma girmaa savaşêrlar.
Ne çirkin bu, aman!

Açan

Batak üstünä atêrlar...
Bän beenmerim, açan
Kırmaa-ufalamaa savaşêrlar,
Hepsinnän birtürlü olasin isteerlär...
Brakın raada, yalvarêrim,
Kimä lääzim bu zeetlär?
Hepsi vakıdınca olacêk,
Erli-erinä erleşecek...

* * *

Sarı yılan kıvrıladı
Ayaklarım önündä.
Dili dışarda - sıslardı,
Hazır zehir fırlatmaa.

Eşil gözleri - şıladı,
Büüleyici bakarak,
Suratça hep bir sırıdı,
Bıçak sa arkadan sapladı.

* * *

Garga, garga boşuna,
Kuyruunu sallama.
Tüülerin yoluk çoktan,
Bunu hiç saklama.

* * *

Saa olasin, fidanım,
Emişini ki verdin,
Baaşladın sarı yaprak,
Dedin: "Güz geldi, ya bak".

* * *

Hergün umutlan can düüner,
Gün-gündän ömür geçer,
Da te ölä olér zaman,
Açan ömür batıda taman.
Da durgunup kimi cannar,
Daptur gelerlär fit onnar,
Sansın te şindi uyanmışlar,
Başlêrlar zeetlenmää onnar.
Nelär islää, nelär kötü,
Kantarlayıp, başlêr dartı.
Pişman cannar: " çok yanlışlık yaptık", -
Doorutmaa kayıl, ama aaz vakıt.

* * *

Bilerim vakıtlar geçer,
Geinmiřlär geeri hiç dönmeer.
oyu ihtiarın düřüner,
Nesoy nişan ondan kalêr.

İi niřannar - onnar ömür,
Ama betlär da hep olêr.
Zerä onnar - hep barabar,
Sansın betsiz olar zarar.

* * *

Kimi küçüktän sarmış
Kara kahir suvazı.
Sanma yıllar geçecek,
İzleri alıřacêk.

* * *

Neçin ölä büyük kahir,
Sardı beni doz-dolay?
Bekim oydur kışmedim,
Yaşamayı annamaa?

GÖKTÄN SUVAZIN

Bobam, geldin gecä düşlerimä,
Sän doyurdun, sevdin,
Üreciimi fit kopardın.
Ne büyük kısmet - boba eli sevsin,
Arkan olsun,
Açan akar yaşlar -
    köör ettilär...
Kuvedimi kesti aklım,
Ki yok arkam benim.
Kendim artık arka oldum,
Da te düşümdä gördüm,
Kucaana senin bän sarıldım.
Bana geldi - göktän suvazladın,
Ama bän hiç duyamadım.

CANIN SESİ

1991-cı yılda ilk sefer Türkiyaya gittim. Dedim, aman, ölmeden Türkiye'yi da gördüm. Hepsicii bana sordular: "Olga hanım, nasıl Türkiye?" Birdän-birä pek zoordu cuvap vermää. Demää, ki Türkiye gözäl, zengin, çeşitli - bu pek aaz sölemää. O zaman ölä da cuvap verämedim, nasıl Türkiye?

Taa sora, açan ikincilää Türkiyaya gittim, o soruša cuvap vereräk, "TÜRKIYÄ" peetimi yazdım.

TÜRKIYÄ

Türkiyâ Türkiyâ,
Garip cannı Türkiyâ,
Gözlerin senin güler,
Canından sa yaş akêr.

Bir boba gibi aalêêrsın,
Çocuklarını severäk.
Boba gibi dayanêrsın,
Zihirleri toplayrak.

Ollarnı zeer kaybetmişin
Uzun, geçmiş zamannarda.
Güüdän da, parçalanıp,
Kalmış ayrı erlerdä.

* * *

Garip-garip türkülerin
Canımda kalêr,
Türkiye'daki bayırlarda
Canım kuş gibi uçêr.

Sevgili bakışlardan
Utanêrım hep,
Bobanın sevgisinä
Alışıklım yok.

*Sayın Ece ÖZBAYOĞLU
hanımefendiyâ adlêêrim*

* * *

Ece hanım,
Merhaba, canım.
Bu gün hep bir düşündüm,
Aklımdan da geçirdim,
Senin kıvrak boyunu,
Temiz, deniz gözlerni,
Pek çemrek ta işini.
Bir günün sän içindâ
Türkiye'ylan baalandın,
Sora vardın Kiva'ya,
Sora Gagauziya'ya,
Dünneeyin sän Bucaanda,
Bizleri bulabildin,
Çalışmalarını vakıdında
başarabildin.

* * *

Başarılar sana, canım,
Uzun yıllara,
Ko senin bu temizliin,
Sürtsün bütün ömürünâ.

* * *

Sana Allaa kanat vermiş,
Uçasın hep Ayoz gibi
Da cannarı zoor eceldâ,
Yardımnayıp, kurtarasın.

* * *

Çocuk hem ana
Baalı bir iptä,
Soluk kesilärsä -
Kesiler çocukta da,
Ama siz, canım,
Anaya hem çocaa
0 soluu verdiniz,
Cannarı kurtardınız.

* * *

İlk adımnarı yapmış çocuk -
Üç yaşında,
İlk sözleri söyleer çocuk -
Şükür eder sana.

27.07.1998

* * *

Şükür ederim bin sıra,
Yabancı dostum, sana.
Kurtardın zerä lafinnan,
Çekip ölüm yolundan.

* * *

Evladlarım benim, sizä -
Uzun ömür, uzun!
Yaşayınız gözäl hem şen,
Bilmeyiniz kahr.

Raametli

Dimitriy KARA ÇOBANIN adına

Yaşarkana bu dünnäädä,
Zoor geçirdin ömüründä.
Olduynana sän raametli,
Topracun ilinnendi.

İnsan toplu içerdä,
Munmar yanêr dolayda.
Sancıları derindän,
Yok näpsinnar artık şindän.

Toplu durêr uşakların,
Yanık ürekli dostların
Duşmannar da köşedä.
Mumnar gösterer temirä...

Oldun, oldun te raametli,
Nesoy kıyabildin bizi?
Toplu halkın, yaşlı halkın...
Kalksan, görsän, yanık canı.

* * *

Kardaşımız aramızdan
Ayırılmaa hazırlanêr,
Nicä bir kuş yavrularnı
Uçsun kendileri brakêr.

Kardaşımız aramızdan
Ayırılmaa hazırlanêr,
Sevgi, umut cannarmızda
Brakıp, ömürmüzdän gider.

Kardaşımız aramızdan
Ayırılmaa hazırlanêr...

* * *

Hayırlarlan bet işlär
Birebir durêr.
Kimin nesoy-sa ürää,
Onu da yapêr.

İi ürekli insanın
Ayozlu canı.
Umutsuz vakıtlarda
Kurtarır seni.

İi ürekli insanın
Salt bir can borcu -
Kurtarsın körlüklerdän
Allaa adamnı.

GAYDA

*Nikolay BABOGLUNUN
annatmasına görä*

Gayda, gayda, çok sustun,
İçinä ses topladın,
Sora başladın çalmaa,
İnsan üreeyni açmaa.

Gayda, gayda, betvalıysın,
İnsana sa - pek paalıysın,
Darsık, güçlü avararın -
İlacı acıların.

Gayda, gayda gür sesin,
Dünnäada kesilmesin.
Şen ötsün avararın,
Mayıl olsun dostların.

BASNÄ

Büük surat,
Güüdä taşêr,
Gözleri dä fit şılêr.
"Kimsin sän, be, parasız?
İnsan mı kendini sayêrsın?"-
Satıcı çirkin güldü.
"Kim bakêr fikirinä?
Hepsi bakêr giyiminä!
Herliim ruban pek şılarsa,
Erin hererdä olêr,
Fikirmi hiç biri bilmeer..."

.....
Aslı ölä, domuz da doyduynan
Bulanmaa başlêêr,
Ama esap hiç almêêr,
Nicä bataklan gömüler.

1986 yıl

CANIN SESİ

---

* * *

Aalı bıçaktan beter -
Parça-parça kıydın.
Cansızlı genişledip -
Aalı sözlär sepeledin.

Daavacı - canın senin,
Raat brakmaz hiç bir gecä.
Saburlu geniş ürääm -
Sızlêêr, sızlêêr durmayca.

* * *

Açan çakardı çimçirik,
Er-gök birdän aydınanardı.
Ama keezi onun - çelnik -
Doz-dolayı çirkin yakardı.

"ANA SÖZÜ"

Uşak gibi duuarak,
can altından koptu.
"Ana sözüm"-dän paalı,
bendä bişey hiç yoktu.
Ama, kim ne yaptı,
salt bir Allaa biler?
Paalı uşacımdan
cansız ayırttı...
Da şindi etişer
kara-haber bana,
Çirkin kuvet hazır
onu, artık, buumaa,
Halkın üreeni
aar kahıra sokmaa.
Ama halkım çetin,
o kuvet bulur.
Paalı uşacını
duşmandan korur.

* * *

Taş gibi olsam,
Laflarınıza dayansam,
Aalı bıçak özündän
Cannarı da kurtarsam.

* * *

Boyun da te gözäl,
Etin da erindä,
E nända esabın
Kaldı senin, sölä?
E nända can borcun,
Ani emin verdi
Ana ellerinä?
Yok,
Unuttun bunu,
Halktan da atıldın,
Fikir sendä salt bir -
Üstün olmaa, üstün,
üstün,
üstün.

ANNAŞMAK

Koyuncuklar, hadi tez,
Bireri toplanınız,
Bu yıl sizin halizdän,
Bir eşek ta aradan,
Gecä-gündüz zaamettä,
Hep koyun gütmesindä.
Zavallı koyuncuklar,
Sürüdä ciinendilär,
Aazına eşään bakêrlar,
Hepbir bal aksın isteerlar,
Ama eşek... "akıllı-ı-ı",
O çobannan bir oldu:
Annaşıp ta hep güderlär,
Koyunnarı da saayêrlar.

12.01.1989

DÜNYANIN İKİ ÇİZİSİ

Var uçtuum bän yukarda,
Diil bir sıra
Hem diil bir saat.
Ba aşaa düşüp,
Ba evlerdän yukarı,
Üüsek göklerä çıkıp.
Kaç kerä gördüm
Kendimi düşümdä,
Kara derin kuyuda,
Yılannar da doz-dolay,
Uzanıp kanımı süzmää isteerlär.
Ama nerdän-sä kuvet,
Taman o zaman bulup,
Kuyu içindän çıkardım
Kollarım da iki kanat olup,
Hızlı-hızlı uçmaa başlardım.
Ama en kalın yılan
Aardıma hep takışardı.
Evlerdän taa yukarda
Bän hızlı-hızlı uçardım,
O kuyruk sa - aardıma -
Bir karış te etişmaa...
Da genä büyük kuvet gelärdi,
Kanatlarımı taa sık sallardım,
Hızlı-hızlı hep ilerlärdim,
Duruk denizä etişärdim,
İçimä ilin soluk çekärdim,
Gök içindä da bän kalardım.
Yılanı sa büyük kuvet,
Deniz dibinä çekärdi...
Uyandıynan bän sabaalän,
Aydın günä pek sevinärdim.

3.03.1996

BİR DÜŞ GÖRDÜM

Bu düşü bän gördüm düşümdä,
Hem diildi bu bir sıra:
Uçêrim te pek yukarda,
Bir yılan da uçêr aardıma,
Bir karış te kalêr etişsin,
Kollarımın kuvedi alınsın.

Kanatlar sa uçêr yukarı,
O kuyruk ta hep aardıma,
Ama te önümdä bir deniz,
Gök gibi pak hem temiz,
Uçup onun uurunu -
Kalêrim gök üzündä,
Yılan sa düşer hep aşaa.

* * *

Ama ne oldu bu gecä?
Bir yılan döndü ikiyâ...
Buvazıma, saarılıp, kıvrılêrlar
Kanımı da süzmää hep isteerlär...
Ama şükür açık dannara,
Büük Allaha - Göklerä!
Genä sabaa tez oldu
Da dipsiz göklerin içindä,
Pak hem temiz denizi
Genä gördüm ayın-açında.

* * *

Neydir bu ümür,
Sölä, canım?
Yollar tıkanıp,
Geler battın.
Sora genä
Bir kuvet geler,
İhlamdırıp o
yolu gösterer.
Neydir bu ömür,
Sölä, canım?
Hep beni o darsidêr.
Ama onun sonsuz gözelli,
Genä umut verip,
Bizä gelän o günnerin
Gözelliini dayma gösterer.

* * *

Boylarmızı biz hep ölçärdik,
İstämärdik aşaa kalmaa.
Zaman geçärdi, biz büüyärdik,
Cannar istärdilär uçmaa.

Ömürlermizlän biz oynardık,
Sanardık dönceklär geeri,
Açan sa sora durgunardık,
Annardık yanniş erlerni.

Ölä saatlar günü koolardı,
Güzä da tez biz etişärdik,
Uçsuz yollarda hep düünärdik,
Cannarmızı da salt haşlardık.

* * *

Allahım, versän kismet
Herbir insana!
Neçin yansın bu cannar
Aydın dünnäädä?

* * *

Herbir kuşta yuva var -
Yavrularlan gam daadêr.
Herbir canda umut var -
Umutlar sabur verer.

* * *

Çok yıllar biz bekledik,
Çok yıllar bilâ бүüdük.
Geldiynana vakıt uçmaa -
Vakıt geldi ayırılmaa...
Acaba toplanaceyz mı?
Cannarmızı açā bilceyz mi?
Bakıp biri-birimizä,
Salt gözlerimiz sözleşsinnär.

1976

BİR ADAMIN CAN AÇIKLI

Pek çok şarap hem pek çok konyak,
Kadınlar da pek çok - yanımda her zaman.
Şarabı hem konyaa içtikçä içtim,
İstedii kadınayı elä bän aldım,
Gözäl kızları hepbir sevdim.
Ama nekadar çok ta içsäm şaraptan,
Nekadar çok ta buyursam konyaktan,
İçtikçä içerim, ama taa pek ayêrım,
Gözellerin yanında hepbir darsiyêrım,
Senin güç-gözlerni görmaä hep isteerim.

CANIN SESİ

* * *

Nesoy gecä uzun?
Sızlêêr pek can erim,
İlaç ona - lafin,
İilik yapmaların.
Sızlêêr, sızlêêr içim,
Can erimdä - sancı,
Hiç yok bir ilacı.

* * *

Olsa e bir kolay,
Te şindi kaybeleyim.
Ne zoor geler gülmää,
Açan ürään aalêêr.
Ne zoor yalpak olmaa,
Sızlarkan can erin.
Ne zoor geler görmaa
0 aar bakışını.

26.06.93

GENÇ CANNAR

- Canım, canım, uslan, seslä.
Zeetlenmä hiç boşa.
Anna, anna, geçti yıllar,
Diişti o vakıtlar.

- Bekim da, geçti yıllar,
Bilmäm bunu, bilmäm,
Diişilmedim kendim bän hiç,
Kaldım hep genç, nicä açar çiçek.

- Canım, canım,
Unut oldukları,
İnan ki geçecek yıllar,
Alışacék o acılar.

- Aslı, dooru, geçecek yıllar,
Ömürlän barabar,
Ama bir iş unutma hiç:
Cannar kalêrlar dayma genç.

* * *

Gün-gündän vakıt geçti,
Kökündä da gül sendi.
Acım kaldı canımda,
Aklım kaldı o güldä.

MUSAAFİRİM

Erimi dünnäda bulamadım,
Musaafirim burada, bezbelli.
Sevdama hiç sevinämedim -
Canım otalandı...
Yaşamaya hiç doyamadım,
O uçsuz-kenarsız - divecä.
Canımı hiç kitleyämedim,
Alıştı o serbestlää.
Yalana, dooruluksuzlaa -
dayanamadım,
Körlüklär hep çıktı önümä.

IV

UŞAKLIKTAN
BİR GÖRÜŞ

MAMU SÖZÜ

Mamu dedi:
"Sän, uşaaam,
Yalan gezdirmä
dünnääda!"

Mamu dedi:
"Bu büük günaa,
Erin olmaz
birerdä!"

* * *

Bizim Mani pek sesleer,
Bıcileri o besleer,
Sucaaz döker onnara,
Sora gider oynamaa.

UYU, UYU, PİLİÇÇİİM

(Sallangaç türküsü)

Uyu, uyu, piliççiiim,
Anan-boban gelincän,
Tatlı sucaaz getirincän,
A-a-a, a-a-a.

Uyu, uyu, piliççiiim,
Taa sabaa oluncana,
Horozlar ötüncenä,
A-a-a, a-a-a.

Uyu, uyu, piliççiiim,
Masal düşünä gelincän,
Uykucuun tatlı oluncan,
A-a-a, a-a-a.

Uyu, uyu, piliççiiim,
Sabaalen taa gün duunçan,
Gözäl sana sırđıncan,
A-a-a, a-a-a.

YAŞAYCÊK ÖLÜNCÂN

Mır-r-r, mır-r-r, mır-r-r,
Kedi uyuklêêr,
Sıçandan sa hasır-r-r
Kıtırdıp ta kıtırdêêr,
Pek islää kedi yaşêêr!

Çorbacısı onu bakêr,
Lokma önünä koyêr,
İkidä-birdä sever.
Süt istärsän - iç doyuncan,
Yaşay'cêk kedi öluncân!

Ama bir sabaa kedi
Heptän artık azıttı
(Yoktu, bezbollahi, kefi).
Çorbacıya hızlandı:
Neçin sıçan tutmadı?

FASIL KOKU

Camal yanında kedi,
Kıvrılmış halka gibi.
Bıyıklarnı oynadêr,
Ne-sâ düşündâ görer.

Birda fırladı, kalktı,
Bakıp ta, esnedi.
Patta, hasır üstündâ,
Tırnaklarnı bileği.

"Nesoy bu fasıl koku,
Raadımı benim bozdu?" -
Kedi käämil yalandı,
Çabuk pattan sürıldı...

Pek datlı kırmalar
Cızır-bızırdardılar,
Sofranın dolayında
Uşaklar iyârdilâr.

"MARTACIK"

Marta geldi sevindim,
"Martacık" hazırladım,
Kuzucuuma baalamaa,
İlkyazı karşılamaa.

Kaçarak gittim-baktım,
Kuzucuu - kucakladım.
Vakla burnulu - gözäl,
Gözçeezleri sedeftän.

Biyaz ipliklän kırmızı,
"Martacık" geciklendi,
Kuzucuun enseciinä,
Ne da pek o yaraştı.

İLKYAZ

Kaçarak gittim-baktım,
Bu yılın seftä gördüm,
Me-e-ler cancaaz ahırda,
Nişan verer ilkyaza.

Kışlan ilkyaz sarmaşık
Enseciinä biz astık,
Kulacına püskülcük,
Pek seviner kuzucuk.

Me-e-ler, me-e-ler dışarda,
Çimennär büüyer kırdä,
Moloz turnalar atêr,
İlkyaz bizä alatléêr.

CANIN SESİ

---

* * *

İncä belli karımca
Taşyêr topalak boyunca,
Su iner arkasından,
Evini düzer çalışkan.
Bilä meciyâ toplu
Kardaşlar - incä belli,
Yaşêr hepsicii mutlu:
Karımca evi dostlu.

V

**SEVDA
DUYGULARI**

SEVERİM

Severim, severim, severim
Bütün dünneeyi bän birdän,
Ölä zer gözlärlän bakêrım,
Angırları bakêrsın te sän!

GERCİK KUŞUM

Hasta oldum o zamandan,
Nicä seni gördüm.
Gelsän, gelsän ap-ansızdan,
Benim gercik kuşum.

Başım döner bakışından,
Aman! Ne büyük duygum!
Ateş alsan gözlerimdän,
Benim gercik kuşum.

GÜLLÄR

Güllär sokakta açêr,
Canım güleräk gezer.
Ne gözäl gülün biri,
İçimä artık girdi.

Needimä onu koydum
Saklıdan tez koparmaa,
Donaklı, kıvrak gülün
Gözelliinä sevinmää.

Elimi koydum ona,
Ateş sarıldı bana,
Aucum tiken döldü,
Canıma saıncı kondu.

Yannaşık gülü birdän
Kopardım bän acıdan.

KISMET Mİ BU?

Kismet mi bu
Osa bir zeet mi?
Seni görmää,
Sevdam benim.

Afet, ani

Nicä uşakım,
Kaçêrım herkerä sendän.

Yanêrım

Doz-dolay yalınnan,
Hiç yok kuvet bir soy süünmää.
Su hep içerim -

tutuşêrım,

Sana diyerim -
kül olêrım.

Olsa o külü toplayasın,
Lüzgär onu daadamasın
Da bir kökä sepeleyäsin,
Kismet fidanı ko büüsün
Da mevayı o fidandan sän
Daadasın herbir yolcuya,
Onnar da ko annasınnar
Nesoy kismetmiş bu sendä.

Muz. D. Gagauz

Söz. O. Karanastas-Radova

f *Andante* *mp*

kis-met mi bu o-sa bir zet mi se-ni gör
mä se-nim sev-dam af-yet a-ni ni-cä u-
sa-kim ka-se-rim her-ke-rä sen-dän af-yet a-
ni ni-cä u-sa-kim ka-se-rim her-ke-re sen-dän

ni ni-că u-şa-kim ka-şe-rim her - ke-re şen-

The first system of the musical score consists of a vocal line on a single staff and a piano accompaniment on two staves. The vocal line begins with a half note 'ni', followed by eighth notes for 'ni-că u-şa-kim', and a quarter note 'ka-şe-rim' with a fermata. The piano accompaniment features a steady eighth-note bass line and chords in the right hand.

dân aş yet a-ni ni-că u-şa-kim ka-şe-rim

The second system continues the piece. The vocal line has a half note 'dân', followed by eighth notes 'aş yet a-ni', and a quarter note 'ni-că u-şa-kim' with a fermata. The piano accompaniment maintains its rhythmic pattern with some chordal changes.

her - ke-râ şen-dân

The third system shows a key signature change from G minor to F major, indicated by a natural sign over the F in the bass clef. The vocal line has a half note 'her - ke-râ' with a fermata, followed by eighth notes 'şen-dân'. The piano accompaniment includes dynamic markings like 'mf' and 'f'.

The fourth system is primarily piano accompaniment on two staves. It features a complex rhythmic pattern with sixteenth and thirty-second notes in the bass line and chords in the right hand. A fermata is placed over the final chord.

* * *

Düşünä, düşünä, uyumuşum,
Düşümä te benim sän gelmişin,
Çaarêrsın - gelsänä bana!
Ne hiç mi can yoktur sendä?
Annamêêrım, neçin bu düş,
Kalêr salt benim düşümdä?
Açan-sa ayın-açında,
Kaybelersin zamannan bilä.

* * *

Etärdi görüim,
İşidiim da etärdi -
0 dipsiz gözlerni,
0 hoş sözlerni.
Ama te vakıtlar,
Ansızdan geçtilär
Da salt aklımda -
Bitkisiz bakışlar...

.....
Sölanmedik sözlär
İçimdä kaldılar.

***

Ne olêr benimnän,
Bilmeerim kendim.
Er zaman aarêêrim,
Seni göreyim.

Dua hep ederim -
Gökä - Allaha.
İhlam* hep veräsin,
Güç-gözlerimä.

* * *

Olsan yanımda
Makar bir zaman,
Bakayım gözlerinä
Gözäl masallıktan.

---

* İhlam - vdohnovenie

BEKLEMÄK

Gözlerim aktı yola,
Beklemäm çıktı boşa.
Dualarım Allaha -
Yollasın seni bizä.

Gözäl gaytan kaşlarını,
Kıvrak, kurgaf boyunu,
Makar bir kerä göriim,
Üreemi uslandırım.

İncecik o belinä,
Kuşak gibi saarılıım,
Duruk dalga gözlerni,
Damna-damna içeyim.

* * *

Canım, canım, gelsänä tez,
İnan, bıktım beklemeyä.
Sölä, neyä uzun bu yol,
Aştım burayı gelmää?

* * *

Şekerin tatlı, tatlı,
Ama diil senin gibi.
Gözlerin aşkın, aşkın*,
Ama diil benim gibi.

* * *

Şekerlän beni hiç aldatma,
İnan, geçti uşaklım.
Tatlı sözün, aşkın gözün,
Onnar bana meraklı.

* * *

Ama ne yapım, sölä?
Ömür, bezbollahi, ölä.
Tatlılık ondan bulêrız,
Nelär cana diil yakın.

---

*Aşkın - vlüblönnıy

* * *

Masada kalan çiçeklər,
Hergün seni sevsinnär.
Aşkın, aşkın gözlerinnän,
Canını hep açsınnar.

Uzaktan esän lüzgerlər,
Selämmi getirsinär.
Sabaalän çalar kuşçaazlar,
Canımı annatsınnar.

.....
Aalayışlı türkülärlän,
Yolum pek uzaa gider.
Derin, derin duygularlan,
Canım, canım sık düüler.

* * *

Durgun, sevdam,
Sän uçma,
Kıyma içimi.
Benim yalnızlımda
Seslä biraz beni.

* * *

En büyük kismet - adanmış bana,
Aydın dünnäada - sevdadan yanmaa..

KISMET

Ap-ansızdan te sän geldin,
Aman, ne büyük kısmet!
Kanatlanıp gökâ uçtum,
Aman, ne büyük kısmet!
Ömür boyunca bekledim,
Aman, gözâl canım!
Bütün üreklän, sän candan,
Bu büyük sevdayı baaşladın.
Ölä gözâl sän baaşladın,
Nasıl Allaa baaşlêêr uşaa
Darsık ana canına.

* * *

Sözünnän söz sän söledin,
Canınnan can bana verdin.
Kısmetlän kısmet getirdin,
Ömürümü da uzalttın.

1995

* * *

Bilerim, sän beni beenersin,
Nicä beenerlär çiidemi,
Ani ilkyazın ilk geler
Da buzları o erider.

Bilerim, sän beni beenersin,
Nicä beenerlär gülleri,
Ani gözäl kokularınnan
Sevda-ömr sarêr bizi.

Bilerim, sän beni beenersin,
Nicä te o güz çiçeklerni,
Zerä zoor can darsıklında
İlaç bulêrsın kendinä.

* * *

Sansın enidän duumuşum,
Sansın mamudan sevgi,
Okadar yakışıklıysın,
Kuvedimi fit kestün.

* * *

Bu sabaa ne pek naazlıyım,
Bezbelli, naazlıysın sän.
Pek isteerim, pek isteerim
Dünneyi naazladayım..

* * *

Utancak, utancak, bir tarafa sän bakma,
Gözlerinin yalazlı ateşini hiç süündürtmä,
Canımın yalnızlığında - yalnız brakma,
Utancak bakışını bana sän hep atma,
Düünän üüreemi umutsuz hiç brakma.

CANIN SESİ

* * *

Gözüm, baksana gözümä,
İçeyim seni doyunca.
Canım, gelsänä yanıma,
Seveyim seni ölüncä.

* * *

Sevârdim seni hiç düşünmedään,
Uçardım sana hiç sakınmadaan,
Bilârdim seni hiç tanımadaan,
İçârdim gözlerni hiç görüşmedään.

* * *

Benim bu açık canımı,
Urdun geeri, urdun.
Ateş gibi canımı,
Süündürdün, süündürdün.

* * *

Kasaba içindä gezerim,
Doz-dolay - bom-boş.
Gözlär - temirä görerim,
Yok bir can da yoldaş.
Neçin sa yamur durmamayca,
Üç gün oldu çiseer:
Çiçeklär, kuşlar, aaçlar da -
Üraämnän bilä dizeer.

* * *

Okadar çok söz istârdim
Büün sana te söylemä.
Sän sa suuk o bakışınnan,
İstedin kayıp etmää.

* * *

Gözlerin bakêr boşa, uzaa,
Üç-dört ömür aşırdayıp.
Canım düüner, düüner boşa,
Açan sän yoksun yanımda.

* * *

Bileydim nesoy kuş seversin,
Osoy kuş gibi gel'ceydim
Da zoor can darsıklında,
Tükülermi sana çal'cêydim.

* * *

Yalpak güneş gibi oldum,
Seni candan sevârkân.
Hep yısıttım bân, yısıttım...
Salt boşuna...sän suuk kaldın.

DESÄN

Desän: "giderim", - bilecäm, ki sän gittin.

Desän: "gelerim", - bilecäm, ki sän geldin.

Desän: "git", - bilecäm, ki bän gittim.

Desän: "gel", - bilecäm, ki bän geldim.

Ölä sa sän susêrsın hep,

Ne sevinersin, ne sevindirersin.

* * *

Bakma hiç ölä gözlärlän,

Kırma üüreemi.

Ne yapayım, sölesänä?

Dünnää açan ölä.

SENSİZLİK YALNIZLAA BENZÄR

Nereyi da gitsäm, ne da bän yapsam,
Sensizlik hep bir yalnızlaa benzär.
Nesoy baarayım, ne kuvet bulayım,
Sesimi işittirip, canımı annadayım.
Olsa bir kuvet uçayım sana,
Ayozum benim, pek sän uzakta.
Nereyi da gitsäm, ne da bän yapsam,
Sensizlik hep bir yalnızlaa benzär.
Günnär hep uçêr umutlan barabar,
Yalnızlık artık dünneyi kaplêêr.
Nereyi da gitsäm, ne da bän yapsam,
Sensizlik hep bir yalnızlaa benzär.
Sana benzeyän insan aradım,
Canım yalnızlıkta sevdadan yanêr.
Nereyi da gitsäm, ne da bän yapsam,
Sensizlik hep bir yalnızlaa benzär.
Nasıl annadayım, nesoy söz bulayım,
Senin canını buzdandırdeyim?
Nereyi da gitsäm, ne da bän yapsam,
Sensizlik hep bir yalnızlaa benzär,
sensizlik hep bir yalnızlaa benzär,
sensizlik hep bir yalnızlaa benzär

1994.

* * *

Allahım, Allahım!
Bu büyük sevdayı
Neyä bana baaşladın?
Ne yapayım, sölesänä,
Yalnız can darsıklında?
Gün duusundan - batıyadan,
Yıl-ba-yıl - bütün ömür,
Beklemäm, düünmäm,
yanmam-
Bunnar sevdama kurban!

* * *

Bu kafänın dadı -
Yanık sevda tatlılı.
Bu kafänın rengi -
Karanfilin gözleri.

* * *

Sölä, canım, neçin aalêêrsın,
Bukadar vakıt kimi dizersin?
Baksana sän dolaylara,
Aşkın gözäl bu gençlerä.

* * *

Yumup gözlerimi birdän
Geler salt aklıma -
Dudakların hem gözlerin,
Naazlı, nasıl naazlı,
var ellerin.

* * *

Sevdam benim, herbir zaman
Seni isteerim salt görmää.
Bu dünnäada sölesänä,
Nasıl sensiz yaşamaa?

* * *

Buluşmak günnerni düşünërim,
Aklımdan çıkmêêrlar bir türlü.
Bütün dünneeyi isteerim,
Kaplayıp sevdiimä götürëyim.

* * *

Genä bu sabaa söleer
Gözäl büük selämneri.
Onnar benim sevdamdan,
Haşlanmış gül yarimdän.

Te baktın sän şen gözlärlän
Ak kavakın yanından.
Sora bir kuşa dönüp,
Bulutlara kalkındın.

Gözlerin döndü gökä,
Sevda büüdü - geçti bitkisizlää.
Da te güneş hiç durmamayca
Sevdanı verer bana.

* * *

Sayêrım saat-saat günneri,
Umutlan tezlää buluşmaa.
Onnar sa yıl gibi geçerlar,
Canımı pek darsidêrlar.

* * *

Dört gün geçti, nicä gördüm
Senin deniz gözlerini.
Dört gün, nicä uzun ömür,
Deniz pek götürdü uzaa.

* * *

Ver elini, arkadaşım,
Seveyim seni aklımca.
İsteerim ateşin kalsın
Benimnän taa öluncä.

* * *

Deniz gibi gözlerin
Beni suvazladı.
Bal gidi, öpüşlerin
Kuvedimi heptän kesti.

* * *

Öperim ellerni, canım,
Bundan bana ihlam.
Öperim gözlerni, canım,
Dibi temiz denizdän.

* * *

Elin yalpak, naazlı,
Suvazlêêr hep saçımı.
Gözün yalpak, ateş,
Yakêr bakışımı.

SEVGİ CANNARI TOPLÊÊR

(TÛRKÛ)

Vani Maniyi gördü,
Sevgiylän canı doldu,
Sevgiylän canı doldu,
Vani Maniyi gördü.

-Hadi, Mani, gel bana
Seviniim gözelliinä,
Seviniim gözelliinä,
Gelsänä bana.

-Gözelliimä sevinirsin,
Dünürcülerin gelsä,
Dünürcülerin gelsä,
Sevin'ceyz bilä.

Muzıka sesi öter,
Svatular şen annaşêr,
Svatular şen annaşêr,
Muzıka öter.

-Siz dä geliniz bizä,
Oynaylım düündä bilä,
Oynaylım düündä bilä,
Geliniz bizä.

Daul sesi gür düüler,
Düündä hepsi şennener,
Düündä hepsi şennener,
Sevgi cannarı toplêêr.

Vani Maniyi gördü,
Sevgiylän canı doldu,
Sevgiylän canı doldu,
Vani Maniyi gördü.

SEVGİ CANNARI TOPLÊÊR

Muz. A. Bivol

Söz. O. Karanastas-Radova

Moderato

Va-ni Ma-ni yi gör-dü Se-vgiy-lân ca-ni dol-du
Va-ni Ma-ni yi gör-dü Se-vgiy-lân dol-du
Ha-di Ma-ni gel ba-na Se-ze-nüm go-ze-li-nâ
Se-ze-nüm go-ze-li-nâ Gel sâ-nâ ba-na
Go-ze-li-mü se-vi-nür-sin Dü-â-niz-âi-le-rin gel-sâ
Dü-â-niz-âi-le-rin gel-sâ Se-vin-ceye bi-lâ

***

Küçük kızcaazım,
Guguşçuk gibi,
Kanatçınnan sarılıp,
Candan sevdi beni.

SÄN ADADIN

Sän adadın, ki dikecän fidan
Bizim sevdamızın te adına
O çiçek başçesindä,
Nerdä gençliimizdä
Biz bakışardık.

Sän adadın, ki dikecän fidan,
Onnarlan sevdamız da hep büüsün,
O çiçek başçesindä,
Nerdä gençliimizdä
Biz bakışardık.

Sän adadın, ki dikecän fidan,
İki fidan nışan ki olsunar
Bizim sevdamıza...

.....
Umutlan hergün hep bän yaşadım,
Ama geçti yıllar,
Hiç büümedi sendän o fidannar,
Zerä istämedin sevda büütmää,
Sevda zettlerini çekmää.

* * *

Gözäl, hepsicii var,
Canım sa neçin kitli?
Ona ki iki-üç söz,
Bulamadın sän tatlı.

* * *

Yandım senin beterinä,
Fit kaybelerim,
Ama tutasın aklında,
Bensiz bulamaycan
Er kendinä.

* * *

Canımı hiç bişey dürtmeer,
Ne kıskanç o bakışın,
Ne da çirkin gülüşün.
Yok olmuşlar duygular,
Kalmış salt büyük yanıklar.

* * *

Allahım, kuvet versänä
Yanmayım birdän-birä,
Sevdiimi da doorutsana,
Sapmasın o yolundan.

*Bu peetimnün raametli
kaynatamı anêrim*

Senin gözlerin,
Dünneeyin güneşi,
Senin ellerin,
Tarlaların toumu.
Baktın ooluma,
Dolu imanın sevda.
Käämil bakışın,
Ooluma ilişti,
Onun aklısı,
Seni unutmadı
"Pata maş"*,-
Dädu bana dedi.
Däduya olmaz "maş" -
0 hepsini sesledi,
Dädunun hatırı,
Herbir insan üreendä.
Dädunun bol eli,
Herbir sofrä üstündä.
Neçin braktın oollarnı,
Dädu, gittin pek uzaa?
Neçin braktın oollarnı?
Baka, kaldın üreemdä.
Herbir lafin erindäydi,
Yoktu sancı canımda.
Herbir oolun kahrıda,
Hepsi onnar sırada.

* "Maş" - küçük uşaan "marş"
sözün söylemesi.

* * *

Eşil üzümünän doyurmuşlar,
Ah, canım, yanık canım.
Hiç mi seni sevmedilär?
Büük sevdanı geeri urdular.

* * *

Canım bir kuş gibi olup,
Sana karşı uçardı.
Deniz gözlerinä dalıp,
0 hep buulmaa korkardı.

* * *

Uşaa gibi sevârdin hep beni,
Sevmän senin - uzaldardı ömürümü.

* * *

Bilsän, bilsän ne olêr canımda,
Olacan, olacan hep bir yanımda.

* * *

Sevgim, sevgim, uzaksın pek -
Uzak memlekettä.
Cannar sa bir, düünerlar hep -
Umut görüşmektä.

* * *

Baaşış durêr te asılı,
Bakêr bana hep küsülü,
Bıkmış zer o da beklemää,
Pek halını isteer bilmää.

BİR KIAYDA CUVAP

* * *

Bän yalınnan yanarkan -
Yoktu kimi yısıdayım.
Bän koor olduynan -
Yoktu kimä ekmek pişireyim.
Bän kül olduynan -
Yanıma toplandılar,
Sevgili canıma saarılıp -
Dünneeyi aşmaa istedilär.
Kayılım, olsun - herliim olursa,
Kül koor da dönürsä,
Yalın da genä yısıda bilirsä...

* * *

Bir gün, bir yıl, bin yıl da geçsä,
Hiç bir zaman bişey unudulmaz.
Cannar zerä zeetlär çekmiş,
Umutlan dünnäada düünmüş.

* * *

Sendän uzak hem yakın selämi
Büün te kablettim,
Uzak hem yakın can sancısı,
Benimnän yoldaş olmuş.

* * *

Uzak hem yakın selâmin yısıttı,
Yakın hem serbest üreeni annattı,
Benimnän o gam daatmaa istedi.
Olsun, çaarsın hem baarsın -
Kitlämä sän hiç ureeni.
O büyük sevginnän - kapla dünneeyi.
Salt bir - sakınma hem dönmä
yoldan geeri.

* * *

Yollar açık hem pek serbest -
Çıkabilirsiniz yola.
O sinciri hem çatıyı -
Brakabilirsiniz evdä.

* * *

Yoldan döndün, döndün geeri -
Pişmannık ne pek büyük.
Adımınarkan ileri -
Yok ne bakınmaa geeri.

* * *

Göküm, göküm,
İşit beni,
Savaş, anna,
Nelär oldu?
Nereyi kayıp
Sevdam oldu,
Angı çirkin
Yolu kaptı?
Kooru, göküm,
Onu duşmandan,
Sevdamı sän,
Döndürt yoldan!
Götür, göküm,
Ona seläm,
Pek zor, çirkin
Yanık ürääm.
Sölä ona,
Göküm benim,
Ki üreemdä
Pek çok izin.
Kayılım bän
Tez kaybelmää,
Su-ekmeemi,
brakıp,
Ona vermää.

ЛЮБОВЬ

Мечется душа моя,
От тоски страдая,
Почему же ты, любовь,
Смотришь как чужая?

Руку протянул другой,
Кровь и плоть иная,
А душа ушла со мной,
Вечно все страдая.

Бесконечная любовь,
Сердце разрывая,
Мчится бесконечно вдаль,
Вечность поглощая.

1994

SANA

Bekleirim seni güncääz, güncääz,
Bekleirim seni saatçaaz, saatçaaz,
Sän sa yoksun hep yanımda,
Bayılêr te bütün da güüdä.

Hep umutlan geçti yılcaazlar,
Umutlarlan kaldı umatlar.
Yalnızlımnan bütün dünnääda,
Kaldım bän yalnız yalnız.

Gün duumun te geçti,
33 yaşını aşirtti.
Canımda hep var yalazi,
Sevdamızın o büyük bir izi.

Nändaysın sölesänä bana,
Varmı büyük sevdamız canında?
Herliim varsa göster olduunu,
Brakma kaybediim bän hiç umudu.

* * *

En uzun yol kısaydı,
Açan seninnän gidärdim.
Yalnızlımda en yalnızdım,
Açan sensizdim, açan sensizdim.

* * *

Otuz beş yaşını tamannêêrsın,
Kutlayım bän da bugün seni.
Nicä onbeştä hep aklımdaysın...
Dedim, uzaktan sorayım
Senin geçmiş halını.

* * *

Otuz beş gül mü, osa otuz beş laalä mi,
Bu yortu gündä bän alayım?
Otuz beşini da sana yollayım,
Çiçekleri da sana kokturayım.
Bekim da görärsin, bekim da duyarsın,
Otuz beştän birini üreenä baalarsın.

* * *

Olaydım bän bir gözäl gül,
Tamah, tamah onu kok'cêydın.
Olaydım bän bir çalar kuş,
Sän evinä onu al'ceydın.
Olaydım bir yalpak güneş,
Herbir zaman seni sev'ceydım.
Olamadım bän ne bir gül,
Olamadım bän ne bir kuş,
Yalpak güneş olamadım.
Herbir zaman -

boş laflarna

Bir sesleyci olabildim.

9.06.1993

DİVEÇ YANMAA SEVDADAN

Nända, nända tefterim,
Gel seninnän sözleşim,
Canımı açıklayıp,
Sıralara geçiriim.

Vardı benim bir yavklum,
Gözleri - dolay göküm.
Sözleri - candan, candan,
Yandık, yandık sevdadan..

İki mezar yannaşık,
Mezarlun yol boyunda,
Çiceklär da şen açık
Aydınnık bu dünnäada.

Salt iki can zeet çeker -
Sözlerini hiç açıklamêêr,
Bezbollahi, bu Allahtan,
Diveç yanmaa sevdadan.

1988

* * *

Sölä nicä yaşamaa,
Açan karannık dünnää?
Zeer senin gök gözlernä,
Çekildi çoktan perdä.

Sölä, sölä ne yaptın?
Nesoy sän kıyâbildin?
İki mezarı kazıp,
Yaslara da giidirdin.

* * *

Neçin, neçin, sän yârim,
Deli otunu büüttün?
Cannarı o otalêêr,
Güllär da ondan sener.

Yalvarêım, yolcular,
Deli otunu siz yolun,
Sevdiimin zer canını,
Zehirleyip, durguttu.

1988

* * *

Duman gibi peydalanêr
Paalı, sevgili zamannar.
Suvazlayan, açık bakışın,
Baldan tatlı sözlerin.

Bilerim şindi uzaksın,
Ne da yapsam - boşuna,
İstâr-istemâz yapışkan,
Sarıldı doz-dolay üstünä.

Nesoy dayanayım, sölesänä,
Acı hem boş laflara.
Ne yapayım da geläsin,
Yanık ürek baarmasına?

* * *

Kimâr kerä ap-ansızdan,
Gözün şavkı durgunardı.
Okadar yalpak sevârdi,
Dalga-dalga içim olardı.

Bakışlan hep bir suvazlardın,
Yudum-yudum içmää istârdin.
Korkup cannarı ürkütmää,
Damna-damna kismet verârdın.

Sora da, nicä bir düştä,
Enikunu elin sevârdi,
Tenin da, nücä gün haşlak,
Tatlı zamannan bir olardı.

1989

CANIMA YAKIN O CAN

Trofa-trofa doyurdun,
Kuş gibi, hep aazıma.
Damna-damna kısmet verdin,
Susuzluk-zamanımda.

Muzıka gibi sesin,
Üreemi dalgalattı,
Kısmet ozaman verdin,
Açan umut artık braktı.

Canıma yakın o can,
Uzak-uzak pek bendän.
Umutlar da salt boşa -
Canım hep yalnızlıkta.

1989

* * *

Günähkerim, ki doyunca
Sevdama sarılmadım.
Dokuz erdän getirip,
Susuz onu brakmadım.

1989

ÖZLEDİM

Titirer lafın,
Yakêr bakışın.
Sân afet,
Ama pek özledim,
                    özledim,
                    özledim...

Olsa bu sevda,
Canını büülesin,
0 suuk buzları eritsin,
Onnar zerä pek
Parçalêêr içimi...
Sân afet,
Ama pek darsıdım,
                    darsıdım,
                    darsıdım...

BENİM BİRİCİİM

* * *

Neyä aldandın?
Neyä sataştın?
Gül gibi, gözäl yärim,
Üreemi fit kopardın.

* * *

Canın erini bulduysa,
Dua ederim Allaha,
Kısmet versin benim'çin da,
Sana bu dünnäada.

* * *

Bu avşam da hep ölä
Kaar yaayêr, yaayêr,
Biz da gökün altında
Genä birerdä.

* * *

Sölesänä nasılsın,
Benim sevgiliim?
Pek mi darsiyêr çanın,
Benim biriciim.

* * *

Çoyu beni kiskandı,
Kötüleyän da bulundu,
Ama kim o annadı
Benim yanık canımı?

* * *

Sevinärdim uşakça
Havezli sevdaya.
Kafam da dönärdi
Senin kucaanda.

* * *

Sän sevärdin havez,
Kuvedim kesilincän,
Da içärdin suyu,
İçimi kuruduncan.

* * *

Sözünü sölämedään,
Canın yaklaştı.
Bana hiç yaklaştımaan,
Gözün suvazladı.

* * *

Gök gibi o gözlerin,
Dalgayı serpti,
Etişip onnar bana,
Canımı açtı.

* * *

Deniz gibi gözlerin
Salt benim olar,
Büüleyän sözlerin,
Canımda kalar.

CANIN SESİ

---

* * *

Pençereyä yaklaştım,
Dışarsını siirettim.
İki gün yaamur yaayêr,
Duygumu derinneder.

Güneş çıkmadı gökâ,
Bulutlar düştü erâ.
Sellâr eri suvazlêêr,
Yaşlar gözümdän akêr.

Yaamur-çamur yok kusur,
Sevdayadan kuş uçur.
Açılsın salt pençerä,
Te ne läâzım cannara.

Damnalar kuşa düştü,
Canını açâ bildi.
Yaşlar hem çisintilâr,
Birä-bir da oldular.

* * *

Laflarından birdän suudum,
güüdäm kesildi,
Önümdän gözäl o düş,
daalıp, uçtu-gitti,
Da salt bir dat -
acı pelin dadı,
Uzun vakıtlara kaldı.

26.06.1993

* * *

Canım, bakêrsın o gözlärlän,
Sölersin büük o sözleri,
Kendin da hiç annamêrsın,
Nicä yakêrsın sän beni.

Ama biraz vakıt geçtiynän
Sän ayacan birdän,
O saat, açan annayacan
Yalnızlımı, te nicä bän.

26.06.1993

İSTÄRDİM

İstârdim sana hep bakmaa,
Ama bakmadım:
Gözlerni istâmedim
Bendân ürkütmää.
İstârdim sana sölemaa,
Ama hep sustum:
Sözünü bân kestirmää
Hiç istâmedim.
İstârdim seninnân bân gitmaa,
Ama gitmedim:
Yol sana geeri gelmää
Açık kalsın braktım.

1993

RAAMETLI ELENA K.KOLÇAYA

Lenka  atimiz,
Bizd n gitmiŐ,
Hept n gitmiŐ...

Bizd  sa umut vardı hep buluşmaa,
Hep g r Őm a,  alıŐmalarmızı
ilerletm a...

Bu ilkyaz g n   l  g z l, a ık,
KuŐ aazlar da cıvıl-cıvıl,
cıvıld  rlar
 m r n havezini hep annad  rlar...

Dolaylarda ilkyaz tabiatın
kokusundan,
KuŐ aazların, yalpak g n n
suvazından,
Seni an rız, seni g reriz,
Bizim g z l hem gen  cannı,
Lenka  atimiz.

Biz  s n  atıydın,
Zoor zamanda bir mamuydun,
Fikir, ilik hem c mertlik
Hep  ured rdin
Hem dayma da, mumcaaz gibi,
yanardın.
Yanardın zer pek karannıktı yol,
Onu aydınlatmaa ist rdin
Da  alıŐardın okadar tamah,
Ki akademikl r seni hi  ge em zdi.

Sän unudardın pagonnar için -
Hen büün çalışmalar - sözlüün
Hem statyalar bilim için,
Bizim için, gagauz halkı için,
Sonsuzluumuz için.
Bunu annardın hem bilärdin pek
Da gecä-gündüz sän çalışardın
Gagauz dili için.

* * *

Elena Kirillovna,
O kiyatlarmı, ani
yazamadım sana,
Bütün ömürümdä,
Läüzim olcêk hep annadım,
Ama kimä?
Sän uzaktaysın,
Kim beni işidecek,
Kim benim üüreceymi annayacêk?
Afet beni, gözäl canım,
Benim pek saygılı
Bir kakucuum.
Seni hiç bir kerä unutmaycam,
Seni, bir genç hem ömürü sevän,
Bir ii insan.

21.03.2001

* * *

Bütün ömürüm darsiyêrim,
Aydınnık dünnäada - yap-yalnız.
Canım, sän da düünersin, bilerim, -
Umutlan ki hep görüş'çeyz,
Düünän o yap-yalnızça cannan,
Angısı darsıyardı bizsiz.

SİZLERÄ

Özlârdim sizi hepsiciinizi,
Ama yaktunuz hiç yanımda.
Bilseniz nekadar içim bayıldırđ,
Sessiz baarmak-çarmamdan.
Sevgim, hem genâ
Uçsuz-kenarsız sevgim,
Sizi dayma sarıp-kaplardı,
Ama o suuk buzlara urulup,
Param-parça içim olardı.

* * *

Bilerim, bilerim yıllar geçecek,
Bizim adımız kıyatta kalacêk,
Ama bu duygular, bu zettli duygular,
Bilä göklere uçup gideceklär.
Sevgi cannara baaşlayıp,
Sızı uzaktan suvazlayacêklar.

SONSÖZ

Olga Karanastas-Radovanın "Canın sesi" adında şiir toplumu düzülü beş ayırı-ayırı bölümnerdän: 1) Mayıl dünnää; 2) Millet sancıları; 3) Ömür; 4) Uşaklıktan bir görü; 5) Sevda duyguları.

En geniş bölüm "Sevda duyguları", burada belli olêr, ki şair yazêr kendi yaşamasında geçirilmiş işleri da onnar çıkêr taa sıralı, taa yaşamaya yakın.

Kalan bölümnerdä da var meraklı dörtlüklär, uygun süretlär hem fikirlär. Avtor dayma aaramakta eni formalar.

Sanêrız, ani ilk ayırı toplum "Canın sesi" avtorun adını ileri dooru da brakacêk şairlerin arasında.

Bir iş önemni, ki Olga çok uzatmêêr sözü, çalışêr bir dörtlüklärn ya sekiz sıraylan sölesin taa çok fikir, ama kimi erdä avtor brakêr okuyucu da düşünsün.

Bütündän alırsak, bu şiir toplumunda Olga Radova yapêr taa bir adım mukemellää, bu yolda kim çalışmış üüsek basamaa etişmää deyni, onnara bir ömür az gelmiş, onnar bir ömürü iki yapmışlar. Brakêrız okuyucular tanışsınar Olga hanımın şiirlerinden, biz sa düşüneriz, ki gagauz genç literaturasında Olganın şiir kiyadınan yapıldı dilimizin hem yazımızın gelişmesindä taa bir adım ileri.

Avtora ihlam hem başarılar dilerim.

**Nikolay BABOGLU, şair, yazarı,
Yazıcılar Birliin azası,
Gagauziyanın şanni vatandaşı**

2000 yıl

*"Bulunêr mı osoy bir fenomen, angısı...
olur-olsun êtnosun denek nişanı?
Da, bulunêr. Busoy temel nişandır - halkın dili..."
(F.P.Filin)*

Biz, gagauzlar, nicä da başka insannar, lafederiz bir dil, angısı bizim, çalêrız bu dildä türlü-türlü türkülär, annadêrız masal, yazêrız peet... Bu o dil, angısında bizim analarmız çaldılar bizä sallangaç tür-külerini hem bizi üürettilär lafetmäâ. Bu üzerä biz, nicä da başka dildä lafedän halklar, sanêrız, ki bizim dilimiz en tatlı, en gözäl, en yalpak, en sevecän...

Dil yaşêr okadar vakıt, nekadar vakıt dili kullanan, dildä lafedän halk yaşêr. İnsan geçiner, ama onnardan yaradılma sözlär dilin gömüsündä diveç kalêrlar. Halkın ölmemezlii - onun diliydir. Yok küçük halk, küçük dil. Var sayısı aaz halk hem onun dili. Nekadar da halkın sayısı aaz olmasın, onun dilinin var hepsi kolaylıkları zenginmäâ hem ilerlemäâ deyni. Var bu kolaylıklar gagauz dilindä da. Bunun için hepsi elindän gelessêr lääzım yapılsın. Umut ederiz, ki bizim halkımızın, bizim dilimizin gelecää var. Bu gelecek için biz hepsimiz barabar durmamacasına lääzım çalışalım...

Bizim halkımızın, dilimizin gelecää için Olga Karanastas-Radova da kendi bilim araştırmalarında hem peet kurmalarında çalışêr. Sanki nezaman bu genç insan geldi osoy fikirä, angılar onu raada brakmêrlar? Da ozaman sonsuz dizi soruşları sıralanêrlar, isteyip onnarın maanalarını hem cuvaplarını bulmaa: Nerdä çeketmenin çeketmesi? Kim senin dedelerin? Senin sorumnuluun onnarın önündä? Bu fikirlär getirdilär Olga Karanastas-Radovayı kendi yaratıcılık yoluna, dolu zaametlän, raatsızlıklar hem neetlän. Belli bişey, kendinä dooru yol, halkın ruh zengininiä ilin olmêr...

Bu soruşların bir payını Olga Karanastas-Radova kendi peet toplumunda da "Canın sesi" savaşêr koymaa, kaldırmaa, açıklamaa. Okuyucular çoktan tanışêrlar bu poêtesanın peetlerinnän: stihların çoyu gazetalarda, jurnallarda, kolektiv toplumnarda tiparlandılar. Toplum "Canın sesi" - avtorun ilk ayırı kiyadı. Avtor ayırmiş kiyadına deyni pek gözäl bir aad. Akına, hepsi, ne var bu dünnäâda gözäl, islää, ii, hoş, namuzlu sevdadan çekiler. Sevdasız toprak be reket vermeer, uşak büütmäâ, ana-boba bakmaa genä sevda lääzım.

Olga Karanastas-Radovanın sevda lirikasını okuduktan sora, aklımıza getirdik bir razgeliş. Bu iş oldu 1983-cü mü osa 1984-cü mü yıllarda may yortularında, angılar 3-4 gün kadar sürttülär. Açan biz yortudan sora çıktık işä, esap aldık, ani yarı pençeremiz yortu günnerindä açık kalmış, guguşlar bizim kabinetimizdä yuva yapınmışlar da şindän sora diişä-diişä yatêrlar, yavrucuk çıkarmaa isterlär. Biz mayıl olduk bu iki guguşa, doyamazdık onnarın biri-birinä düşünmeklerini hem sevgilerini siiretmää. Ama en interesant, en meraklı işti - bu çift guguşun yuvası. Kiyat dolabın üstündä iki çiçek kabın arasında birkaç kiyat yapraa bulunardı. O yaprakların üstündä bükülüydü bir parça tefofan. Orada bu guguşlar düzmüşlär yuva. Ama da ne yuva?! Çimen, türlü-türlü filizlär, eşil yapracıklar, açılmadık çiçek bobonkaları, yuvanın orta erindä sa - üç telcääz inci çiçää!- Bu yuvanın gercik donaklamasıydı. Belliydi, ani bu bir genç çift guguş, onnar gücülä "alındılar", okadar sevdaylan donanmış yuva...

Guguş gibi yaşamaa, sevmää... Bu laflar dilimizdä caba korunmadılar. Bölä sevda için Olga Karanastas-Radovanın lirika peetleri. Herbir can derin duygulu büyük sevda ister. Ölä bir sevda, angısı arka olsun canına, beladan korusun, angısı etişsin bütün ömürünä, angısına hiç bir kerä bilä doyamayasın.

Derız: "İi saatta" hem "İlin yol" Olga Karanastas-Radovanın kiyadına "Canın sesi".

Elena KOLȚA, Moldova
Bilimnär Akademiyanın
bilim araştırmacısı

2000 yıl

BİOGRAFIYA SAYFALARINDAN

- Olga Karanastas-Radova - Gagauziya Yazıcılar Birliin azası. Moldova Bilimlär Akademiyasının Milli êtnikilişkileri araştırma institutun gagauzologiya bölümündä bilim zaametçisi olarak çalışêr. 1958-ci yılın kasım (noyabri) ayın 23-dä Moldova Respublikanın, Komrat dolayın, Kongaz küüyündä duudu.
- 1977 - Moldova Kooperativ Teknikumunu başardı.
- 1983 - Kişinevdaki Devlet Universitetini başardı.
- 1977-1986 - Êkonomika uurunda çalıştı. Hep bu yılların içindä gagauz kulturasınnan baalı ana dilindä statyalar yazıp, gazetalarda yayınladı.
- 1986-1988 - Gagauz dilindä "Bucaan dalgasında" Moldovada radio hem televideniya kolverimnerini hazırladı hem götürdü.
- 1988-1989 - Gagauz dilindä çıkan "Ana sözü" respublikan gazetasının temellenmesindä redaktiyada korrespondent hem tercuman çalıştı.
- 1989-1992 - Moldova Bilimlär Akademiyasının gagauzologiya bölümünün laborantı, bilim araştırıcısı.
- 1993-1996 - Moldova Bilimlär Akademiyasının arheologiya hem êtnografiya institutunda doktorant.
- 1993-1997 - Moldova Gagauz Karıların Assoŋiaŋıya başkanı.
- 1997-ci yıldan bu günä kadar, doktoranturayı başardıktan sora, genä gagauz bölümündä bilim uzmanı olarak araştırmalarını ilerleder.

Literatura yaratmaları ilk sefer 1986-cı yılda "Literatura hem arta" ("Literatura ŝi arta"), taa sora "Ana sözü", "Gagauz sesi" gazetalarda; "BAY" (Yugoslaviya), "Tarla" (Türkiye) jurnallarda hem t.b. erlerdä tiparlandılar.

Peetleri "İlkyaz türküsü" (1989 y., hazırlayan Dr.Stepan Kuroglu), "Gagauz şiir antolojisi" (1992 y., hazırlayan Dr.İrfan Ünver Nasrattinoğlu) toplumlarına girdilər. Uşaklara deyni "Yalnız yıldız" annatmak kıyatçı yayınlamaa hazır.

Bilim yaratmaları gagauzların êtnodemografiyasınnan baalı. Araştırmalarının genel konusu: "Gagauzların etnodemografiya gelişmeleri XVIII yüzyılın sonunda - XIX-cu yüzyıllarda".

Olga K.Radovanın bilim statyaları türlü kiyatlarda hem jurnallarda tiparlandılar:

The Problem of the Gagauz Ethno-Demographic Development in the 19th Century//Südost-Forschungen, Band 54, R.Oldenbourg Verlag, München, 1995, z.263-270;

- Этническая идентификация задунайских переселенцев и расселение гагаузов в Буджаке (конец XVIII - начало XIX вв.)//Журнал "Штиинца", Кишинев, 1996, стр.22;

- Эволюция процессов расселения гагаузов в Буджаке в конце XVIII - первой четверти XIX вв.//Журнал "Штиинца", Кишинев, 1996, №7-8, стр.21;

- Гагаузы Бессарабии. Расселение и численность в XIX в.// Журнал "Этнографическое обозрение", №1, Москва, 1997, стр.121-128.

- Ethnik identification of Transdanubian Migrants and the Gagauz Settling in Budjak (The Late 18th - Early 19th Centuries)//"Eurasian Studies", №13, Ankara, 1998, s.54-69;

- Bujaktaki Transtuna göçmenleri ve gagauzların etnik kimlii (XVIII yuzyılın sonu - XIX yuzyılın başlantısı)//Dergi "Avrasiya Etüdleri", №1, Mart, Ankara, 1998;

- Bucak gagauzların êtnodemografiya gelişmeleri//Jurnal "Sabaa yıldızı", №10, Komrat, 1999, s.51-57;

- Этнодемографические данные по современному состоянию городов и сел Гагаузии (Гагауз Ери)//Unitatea poporului Republicii Moldova și identităȃii etnice. Chișinău, 2000, p.128-133. См. также: Педагогический журнал, №1-2, Кишинев, 2000, стр.81-85;

- Gagauz literaturanın gelişmesi//"BİR" Türk Dünyası incelemeleri dergisi, №8, İstanbul, 1997, s.93-98;

- Современное развитие культуры гагаузов Молдовы//Этническая мобилизация и межэтническая интеграция. Москва, 1999, стр.217-221;

- Gagauz milletin büyük geleceäi//"Gagoğuz" Kültür Sanat Dergisi, sayı 5-6, Nisan-Mayıs, Kişinev, 2000, s.8-9 hem taa b.

Türlü Uluslararası konferençiyalara hem simpoziumnara: II-IV. Uluslararası Balkanlar türk kültür-sanat şölenlerine (İzmir - 1997 y., Kişinev - 1998 y., Kişinev-Komrat 1999 y.), III.Uluslararası Kıbrıs-Balkanlar-Aurupa Türk edebiyatları sempozyumuna (Rumıniya, Konstança) katıldı, neredä gagauz milletinnän ilgili bilim açıklamalarını annattı.

Ruşça-gagauzça sözleşmäk kiyadını (Dr.Stepan Kurogluylan barabar) hazırladı.

“Gagauzça-ruşça sözlüü” sayın Dr. Gavril Gaydarcıylan, Elena Kolçaylan, Valentina Kotenkoylan hem Olga K.Radovaylan barabar hazırlanırdı.

"Besarabiya gagauzların êtnodemografiya gelişmeleri XVIII-ci yüzyılın ikinci payında - XX asirdä" bilim kiyadini yazêêr.

“Gagauzlar Tuna göçmenlerin içindä hem onnarın Bucakta oturuşmuş erleri (XVIII-ci yüzyılın sonu - XIX-cu yüzyılın başlantısı)" kiyadın ı tiparladı (Kişinev, 2001).

İÇİNDEKİLÄR

Stepan KUROGLU. "Yaratma yolların çatırına çıkarkan..."	3
"Peetlerimi yazêrim..."	4

I. MAYIL DÜNNÄÄ

Tatlı dünnää	5
"Bu dünnäädan yolcu geçärdi..."	6
"Açan yaşardım kendi küüyümdä..."	7
"Topraam, ana topraam!"	8
Kim benim sevgiliim?	9
Anama	10
Mamu için söz	11
"Darsıkım..."	12
"Aarardım hep bir ellerni senin..."	12
"Düündüm..."	12
"Yaşamak, sän yaşamak..."	13

II. MİLLET SANCILARI

"Ah Bucak, Bucak..."	15
"Avtobus tez yolu aşêr..."	16
"Vatan duygusu..."	17
"Uzun yol gecä-gündüz..."	18
"Nasıl da bizleri..."	19
"Perdä biraz aralandı..."	19
Umut	20
Halkıma	21
Bir "dostumuza"	22
"Allahım, versän kuvet..."	23

III. ÖMÜR

"Hristos yaşlarında..."	25
"Ömürün geçti yarısı mı..."	25
Dua	26

"Kimä, kimä canımı açklayım..."	27
Ömür dönümü	28
Er tepreer	29
"Yaadı, yaadı tolu erä..."	29
Gür Can	30
"Üreenä kahır hiç alma..."	30
Bän beenmeerim	31
"Sarı yılan kıvrıladı..."	32
"Garga, garga boşuna..."	32
"Saa olası, fidanı..."	33
"Hergün umutlan can düüner..."	33
"Bilerim, vakıtlar geçer..."	34
"Kimi küçüktän sarmış..."	34
"Neçin ölä büyük kahır..."	34
Göktän suvazın	35
Türkiyä	36
"Garip-garip türkülerin..."	36
"Ece hanım..."	37
"Başarılar sana, canım..."	37
"Sana Allaa kanat vermiş..."	37
"Çocuk hem ana..."	38
"İlk adımnarı yapmış çocuk..."	38
"Şükür ederim bin sıra..."	39
"Evladlarım benim, sizä..."	39
"Yaşarkana bu dünnäädä..."	40
"Kardaşımız aramızdan..."	41
"Hayırlarlar bet işlər..."	41
Gayda	42
Basnä	43
"Aalı bıçaktan beter..."	44
"Açan çakardı çimçirik..."	44
"Ana sözü"	45
"Taş gibi olsam..."	46

CANIN SESİ

"Boyun da te gözäl..."	46
Annaşmak	47
Dünyanın iki çizisi	48
Bir düş gördüm düşümdä	49
"Ama ne oldu bu gecä?"	49
"Neydir bu ömür..."	50
"Boylarmızı biz hep ölçärdik..."	51
"Allahım, versän kismet..."	51
"Herbir kuşta yuva var..."	51
"Çok yıllar biz bekledik..."	52
Bir adamın can açıklı	53
"Nesoy gecä uzun?"	54
"Olsa e bir kolay..."	54
Genç cannar	55
Musaafirim	56

IV. UŞAKLIKTAN BİR GÖRÜŞ

Mamu sözü	58
"Bizim Mani pek sesleer..."	58
Uyu, uyu, piliççim (<i>sallangaç türküsü</i>)	59
Yaşaycék ölüncän	60
Fasıl koku	61
"Martacık"	62
İlkyaz	63
"İncä belli karımca..."	64

V. SEVDA DUYGULARI

Severim	66
Gercik kuşum	67
Güllär	68
Kismet mi bu?	69
"Düşünä-düşünä uyumuşum..."	72
"Etärdi göriim..."	73
"Ne olêr benimnän..."	73

"Olsan yanımda..."	73
Beklemäk	74
"Canım, canım, gelsänä tez..."	75
"Şekerin tatlı, tatlı..."	75
"Şekerlän beni hiç aldatma..."	75
"Ama ne yapayım, sölä?..."	75
"Masada kalan çiçeklär..."	76
"Durgun sevdam..."	76
"En büyük kısmet adanmış bana..."	76
Kismet	77
"Sözünnän söz sän söledin..."	77
"Bilerim, sän beni beenersin..."	78
"Sansın enidän duumuşum..."	79
"Bu sabaa ne pek naazlıyım..."	79
"Utacak, utacak, bir tarafa sän bakma..."	79
"Gözüm, baksana gözümä..."	80
"Sevârdim seni hiç düşünmedään..."	80
"Benim bu açık canımı..."	80
"Kasaba içindä gezerim..."	80
"Okadar çok söz istârdim..."	80
"Gözlerin bakêr boşa, uzaa..."	81
"Bileydim nesoy kuş seversin..."	81
"Yalpak güneş gibi oldum..."	81
Desän	82
"Bakma hiç ölä gözlârlän..."	82
Sensizlik yalnızlaa benzâr	83
"Allahım, Allahım!..."	84
"Bu kafânın dadı..."	84
"Sölä, canım, neçin aalêersın..."	84
"Yumup gözlerimi birdän..."	85
"Sevdam benim, herbir zaman..."	85
"Buluşmak günnerni düşünërim..."	85
"Genä bu sabaa söleer..."	86

CANIN SESİ

"Sayêrım saat-saat günneri..."	87
"Dört gün geçti, nicä gördüm..."	87
"Ver elini arkadaşım..."	87
"Deniz gibi gözlerin..."	87
"Öpeerim ellerni, canım..."	87
"Elin yalpak, naazlı..."	87
Sevgi cannarı toplêêr	88
"Küçük kızçaazım..."	89
Sän adadın	90
"Gözäl, hepsicii var..."	91
"Yandım senin beterinä..."	91
"Canımı hiç bişey dürtmeer..."	91
"Allahım, kuvet versänä..."	91
"Senin gözlerin..."	92
"Eşil üzümünän doyurmuşlar..."	93
"Canım bir kuş gibi olup..."	93
"Uşaa gibi sevârdin hep beni..."	93
"Bilsän, bilsän ne olêr canımda..."	93
"Sevgim, sevgim, uzaksın pek..."	93
"Baaşış durêr te asılı..."	93
"Bän yalınnan yanarkan..."	94
"Bir gün, bir yıl, bin yıl da geçsä..."	94
"Sendän uzak hem yakın selâmi..."	94
"Uzak hem yakın selâmin yısıttı..."	95
"Yollar açık hem pek serbest..."	95
"Yoldan döndün, döndün geeri..."	95
"Göküm, göküm..."	96
"Sevgi" (Liubovi)	97
"Sana"	98
"En uzun yol kısaydı..."	99
"Otuz beş yaşını tamannêêrsın..."	99
"Otuz beş gül mü, osa otuz beş laalä mi..."	99
"Olaydım bän bir gözäl gül..."	100

Diveç yanmaa sevdadan	101
"Sölä nicä yaşamaa..."	102
"Neçin, neçin, sän yärim..."	102
"Duman gibi peydalanêr..."	103
"Kimär kerä ap-ansızdan..."	103
Canıma yakın o can	104
"Günähkerim, ki doyunca..."	104
Özledim	105
Benim biriciim "Neyä aldandın?..."	106
"Canın erini bulduysa..."	106
"Bu avşam da hep ölä..."	106
"Sölesänä nasılsın..."	106
"Çoyu beni kışkandı..."	106
"Sevinärdim uşakça..."	107
"Sän sevärdin havez..."	107
"Sözümü sölämedään..."	107
"Gök gibi o gözlerin..."	107
"Deniz gibi gözlerin..."	107
"Pençereyä yaklaştım..."	108
"Laflarından birdän suudum..."	109
"Canım, bakêrsın o gözlärlän..."	109
İstärdim	110
Raametli Elena K. Kolıtaya	111
"Bütün ömürüm darsıyêrim..."	113
Sizlerä	114
"Bilerim, bilerim yıllar geçecek..."	115

SONSÖZ

Nikolay BABOGLU	116
Elena KOLİTA	117
BİOGRAFİYA SAYFALARI	119

Olga Karanastas-Radova

CANIN SESI

PEETLÄR

e-mail: rolgaks@yahoo.com

Resimci: İ. Karanastas

Redaktorlar: E. Kolça, S. Kuroglu

Tipografia firmei „*Elena-V.I.*” S.R.L.
mun. Chişinău, str. Academiei, 3
tel./fax: 72-50-26

